

EDINOST

Uredništvo in upravljalstvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 80. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošljejo izključno uredništvu, oglasni, reklamni in denar pa upravljalstvu. Rokopisi se ne vračajo. Neobiskovani pisma se ne sprejemajo. — Last. založba in tisk Tiskarna „Edinost“. Podružništvo v Gorici: ulica Otona Carducci 8. P. L. A. — Telefon 8. 57. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Perle.

Prvi panevropski kongres

V sredo se je zaključil s precej šumnimi svečanimi prazniki prvi panevropski kongres, ki se je vršil na Dunaju. V čast udeležencev kongresa so se priključili razni svečani sprejemni prireditelji posebnosti dunajske visoke družbe in zadnji dan kongresa se je zaključil s slavnostno predstavo v dunajski operi.

Tudi drugače se je kongres spremljal raznimi umetniškimi prireditvami in koncerti, tako da je bil ta kongres obenem tudi poudarna manifestacija. Manifestacija nove ideje, ki je znana pod imenom panevropskega gibanja. Formalizirano je to idejo in gibanje v raznih svojih spisih grof Coudenhove-Kalergi, ki velja za početnika tega gibanja in je bil tudi duša prvega kongresa.

O panevropsizmu grof Coudenhove-Kalergi smo obširno pisali v „Edinosti“ že ponovno in zato bo zadostovalo tu, ako le povsem na kratko osvežimo spomin na glavne točke panevropskega programa. „Panevropa“ ali „Vseevropa“, beseda, ki je skovana na isti način kakor pangermanizem ali vsemenštvo, pomeni vsemenštvo ali vsemenštvo, ki bi bila nekakšna gospodarska in tudi kulturna stititev v eno širšo in višjo gospodarsko in kulturno enoto vseh evropskih držav razen Rusije in Anglije. Oblika take stititve bi bila Panevropska zveza ali unija vseh ostalih evropskih držav razen Anglije in Rusije.

Razprave na letošnjem kongresu so pokazale, kako si panevropeisti predstavljajo izvedbo teh načrtov v praksi. Podlaga vsega gibanja je predvsem njega gospodarska stran. Sedanji gospodarski položaj v Evropi je tak, da se posamezne države ne samo med seboj ne podpirajo v gospodarskem pogledu, temveč gresta razvoj in prizadevanje v smeri drugih članov velikega fašistovskega sveta. Palača je praznično razsvetljena; pred njo stražijo Mussolinijeva garda in pa policijski agenti v civilu. Točno ob 22. uri je stopil v palačo notranji minister on. Fedorzon, katerega položaj se je v poslednjih dneh znatno okrepil. Kmalu nato je dospel generalni tajnik fašistovske stranke on. Turati. Nekoliko minut kasneje pa je vstopil v palačo ministrski predsednik on. Mussolini. Ob 22.30 so se že zbrali vsi člani velikega fašistovskega sveta, na kateri on. Mussolini otvoril oktobrsko zasedanje. Prvotno se je mislilo, da bo veliki fašistovski svet na tej seji pretresal le prvo točko napovedanega dnevnega reda, kot se pa sedaj zadržuje, se je on. Mussolini izrekel, da se izčrpa ves dnevni red. Seja bo potekala trajala najbrže globoko v noč, oziroma do jutra. Za to zasedanje velikega fašistovskega sveta vlada veliko zanimanja, zlasti v fašistovskih krogih na deželi, in to posebno radi napovedane spremembe strankinih pravil.

Veliki fašistovski svet

RIM, 7. (Izv.) Ob 9.30 se je zbrala pred palačo Chigi številna množica ljudi, med katerimi so prevladovali tujci, ki so hoteli videti prihod on. Mussolini in v drugih članov velikega fašistovskega sveta. Palača je praznično razsvetljena; pred njo stražijo Mussolinijeva garda in pa policijski agenti v civilu. Točno ob 22. uri je stopil v palačo notranji minister on. Fedorzon, katerega položaj se je v poslednjih dneh znatno okrepil. Kmalu nato je dospel generalni tajnik fašistovske stranke on. Turati. Nekoliko minut kasneje pa je vstopil v palačo ministrski predsednik on. Mussolini. Ob 22.30 so se že zbrali vsi člani velikega fašistovskega sveta, na kateri on. Mussolini otvoril oktobrsko zasedanje. Prvotno se je mislilo, da bo veliki fašistovski svet na tej seji pretresal le prvo točko napovedanega dnevnega reda, kot se pa sedaj zadržuje, se je on. Mussolini izrekel, da se izčrpa ves dnevni red. Seja bo potekala trajala najbrže globoko v noč, oziroma do jutra. Za to zasedanje velikega fašistovskega sveta vlada veliko zanimanja, zlasti v fašistovskih krogih na deželi, in to posebno radi napovedane spremembe strankinih pravil.

On. Mussolini poveljnik milice

Slovo generala Gonzaga
RIM, 7. Dosedanji poveljnik fašistovske milice princ Gonzaga je naslovil na vse miličnike naslednje dnevno povelje: Vodja je sklenil, da prevzame osebo ne efektivno poveljstvo nad milico. Z jutrišnjim dnem izročam poveljstvo v njegove roke. Gotov, da izražam mneneje vseh miličnikov, sem izrazil predjedniku vlade in voditelju fašizma vašo hvaležnost za nov izraz naklonjenosti in zaupanja, ki vam ga daje.

Barov odpovedal iz Rima

RIM, 7. Bolgarski zunanji minister Burav je nocoj ob 20. odpovedal z vladom proti Benetkam. Na kolodvoru so se od njega poslovili zastopniki zunanje ministrstva bolgarski poslanik v Rimu in vsi člani poslaništva.

Bolgarija in Jugoslavija

Izjave ministra Barova
RIM, 7. (Izv.) Danes zjutraj je sprejel bolgarski zunanji minister Burav zastopnike tiska ter jim podal več izjav o položaju v Bolgariji in o njenih odnosih do sosednjih držav. Na vprašanje, kakšni so odnosi med Bolgarijo in Jugoslavijo, je odgovoril bolgarski zunanji minister sledeče: »So dobri, toda nahajajo se še vedno pod vplivom nedavne kolektivne note. Razorožena Bolgarija nima dovolj moči, da bi preprečevala in sploh ukrenila vse potrebno, da neha izgrede obmejnih elementov, ki jih ni mogoče niti nadzorovati. Na vprašanje, v koliko odgovarjajo resnici vesti o nameravani sklenitvi sporazuma med Bolgarsko in Jugoslavijo, je minister Burav odgovoril, da te vesti ne odgovarjajo dejanskemu položaju. Kar se lahko reče, je to, da se Bolgarska trdno oklepa načela živeti s svojimi sosedi v dobrih odnosih. Nadalje je bolgarski zunanji minister izjavil, da je danes precej težko predvideti kako balkansko federacijo, pač pa se mu zdi mogoče, da se bo s pomočjo Italije doseglo priskrbenje odnosa med balkanskimi narodi, a pod pogojem, da ohrani vsaka izmed teh držav svojo lastno svobodno voljo in absolutno neodvisnost.

Dr. Muck pri kralju

Kralj se je povrnil v Beograd

BEograd, 7. (Izv.) Točno ob 12. uri je dospel v Beograd dvorni vlak s kraljem, kraljico in prestolonaslednikom. Z dvornim vlakom je prispel tudi zunanji minister dr. Momčilo Ninčić, ki se je na svojem povratku iz Pariza ustavil tudi na Bledu, kjer je poročal jugoslovanskemu kralju o Družbi narodov in o splošnem mednarodnem političnem položaju. Z dvornim vlakom je prispel tudi general Hadžić in minister Janjović.

Na kolodvoru so pričakovali kraljevo obitelji ministrski predsednik Uzunović, minister Marković ter komandant mesta general Dičević. Kralj bo po predvidevanjih dispoziacijah ostal le nekaj dni v Beogradu, nakar se poda za krajši čas v Topolo.

Merodajni politični krogi pričakujejo vsled kraljeve vrnitve v Beograd važnih dogodkov v notranjopolitičnem položaju zlasti z ozirom na radikalno stranko. Pašićeva skupina je radi nameravanega državnega kongresa radikalne stranke zopet nastopila ter zahtevala spremembo programa radikalne stranke. Zanimivo je, da zahteva Pašić radikalni kongres iz razloga, da razbistri osebna vprašanja ter sadeve v radikalnem klubu, da sondira teren in si zopet pridobi vse klubove člane. Njegova skupina je prepričanja, da bo to njemu voditelju tudi v resnici uspelo.

BEograd, 7. (Izv.) Avdijsenja čehoslovaških parlamentarcev se bo vršila v kraljevem dvoru, in ne — kot se je nameravalo — na Bledu.

BEograd, 7. (Izv.) Z merodajne strani se zagotavlja, da se bo vršila jutri seja ministrskega sveta pod predsedstvom kraljevim. Minister za zunanje zadeve dr. Momčilo Ninčić bo obširno poročal o svojem bivanju v Ženevi in v Parizu. Z mnogih strani je padla beseda, da se misli na temeljite spremembe v kabinetu, pri čemer naj bi bila prizadeta predvsem nova politična enota — demokratska sejanica.

Ljubljana je dobila vladnega komisarja

Gerentstvo mestne občine je odstopilo
LJUBLJANA, 7. (Izv.) Dosedanji gerentstvo mestne občine Ljubljana je danes dopoldne podalo formalno demisijsko. Mesto gerentstva je bil imenovan za ljubljanskega vladnega komisarja dr. Anton Mencinger. Predsednik gerentstva sveta dr. Zdenko Puc, ter člana gg. Turk in Lokozar so dobili včeraj tozadevni dekret velikega župana, s katerim so bili odrešeni svojih funkcij. Danes dopoldne so se člani gerentstva poslovili od magistratnega uradništva, opoldne pa je nastopil vladni komisar vladni svetnik dr. Mencinger svojo funkcijo, nakar se je izvršila predaja občinskih aktov.

Dr. Anton Mencinger je sin slovenskega pisatelja Mencingerja. Po dokončanih študijskih študijah je nastopil službo konceptnega uradnika pri deželni vladi v Ljubljani, postal nato okrajni glavar v Litiji, odkoder pa je bil končno odpoklican k velikemu županstvu ljubljanskemu. Bivše gerentstvo pod predsedstvom dr. Puca je opravljalo občinske posle od 10. novembra 1924, ko je bilo po padcu Korošec Davidovičeve vlade postavljeno na vodilno mesto ljubljanske občine. 10. junija 1924. je bil namreč razpuščen ljubljanski občinski svet na njegovo mesto pa je bil imenovan za vladnega komisarja dr. Krejčič, ki pa je bil odložen, ko sta prišli na vladno krmilo Korošec in Davidovič. Dr. Krejčiču je sledil dr. Perič, ki pa ga je 10. novembra 1924. zamenjalo dosedanje gerentstvo. Dr. Mencinger je bil imenovan sicer za vladnega komisarja Ljubljane, njegova naloga pa je le, da pripravi teren in izvede ljubljanske občinske volitve.

Seja vodstva HSS

Danes se je vršila v Zagrebu ožja seja vodstva HSS na kateri je govoril Pavle Radić o delovanju anketnega odbora v narodni skupščini in o stališču radićevcev o aferi Radeta Pašića. Jutri se bo vršila pod predsedstvom predsednika radićevske stranke Stjepana Radića v Zagrebu plenarna klubova seja, na kateri morajo biti navzoči vsi radićevski poslanci razen onih, ki sodelujejo v anketnem odboru, ker bo ta jutri nadaljeval svoje delo. Jutrišnja radićevska seja bo zelo važna, na njej se bo razpravljalo o tekočih vprašanjih, ki jih je treba rešiti še pred sestankom narodne skupščine.

„Umanitë“ pride pred sodišče

PARIZ, 7. (Matin) javlja, da je vlada sklenila uvesti sodno postopanje proti komunističnemu glasilu „Umanitë“, ker je v svojih člankih žalilo francosko vojsko.

Francoski poslanik v Rimu pri Briand

PARIZ, 7. Včeraj je Briand sprejel francoskega poslanika v Rimu Besnar. Razpravljala sta, kakor zatrjuje „Journal“, o italijansko-francoskih odnosih.

Okrožnica francoskega zunanjega ministrstva

glede političnega delovanja tujcev

PARIZ, 7. Notranji minister Sarraut je včeraj razposlal vsem prefektom okrožnico, ki se nanaša na politično delovanje tujcev v Franciji. V okrožnici je rečeno, da javne svoboščine, ki jih dovoljuje francoska ustava, ne smejo dovesti do tega, da bi tujci v Franciji nadaljevali politične boje, započete v domovini. Okrožnica prepoveduje listom, ki izhajajo v tujem jeziku, razburilne polemike in provokacije. Prepovedana je nošnja znakov, ki bi zamogli povzročiti protidemonstracije in incidente. Vsakršno zlorabljanje gostoljubnosti morajo francoske oblasti takoj zatreti.

Zadoščenje v Rimu

RIM, 7. (Izv.) V tukajšnjih političnih in novinarskih krogih je bila sprejeta okrožnica francoskega zunanjega ministrstva z vidnim zadoščenjem. Nekateri pravijo, da je vendarle imela svoj uspeh polemika med francoskim in italijanskim časopisjem, ki se je razveljavila po poslednjem atentatu na italijanskega ministrskega predsednika on. Mussolinija; drugi zopet so mneneja, da pomeni okrožnica francoskega notranjega ministra pričetek revizije francoske politike napram Italiji. Navzlic vidnemu zadoščenju pa je večina tukajšnjih prizadetih in merodajnih krogov mneneja, da bo okrožnica dobila svoj pomen šele tedaj, ko se bo započelo z izvajanjem v njej zapovedanih instrukcij.

Okrožnica prepoveduje tudi nošnje znakov. Tukajšnji krogi pravijo, da bodo s tem prizadeti predvsem fašisti, ki žive na Francoskem. Jasno je, da velja okrožnica za vse tujce in da ne dela med njimi nikakih razlik.

Medzavezniški dolгови

Washingtonski dogovor in g. Poincaré
Seja francoskega min. sveta

PARIZ, 7. „Petit Parisien“ sporoča, da je ministrski svet na svoji včerajšnji seji soglasno odobril Poincaréjevo stališče glede medzavezniških dolgov. Poincaré namerava vključiti v Berenger-Mellonov dogovor nekatere varnostne določbe in predložiti tako izpolnjeno washingtonsko pogodbo parlamentu, da jo ratificira.

PARIZ, 7. Proti Poincaréjevi finančni politiki se dviga odpor. Poročevalec finančne komisije, poslanec radikalno-socialistične stranke Deryes je odstopil. V svojem pismu utemeljuje odstop s tem, da ne soglaša z vladnimi finančnimi načrti in zato ne more več ostati v tej funkciji. Levičarske stranke napovedujejo ostro kampanjo proti ratifikaciji washingtonskih pogodb o odplačevanju dolgov. To vprašanje hočejo izrabiti kot povod za notranjopolitično krizo. Komisija, ki sklepa o tej pogodbi, se bo sestala prihodnji torek. Socialisti so še sedaj v pisni vlogi zahtevali, naj se razprava o tej pogodbi odloži in naj vlada podvzame korake za nova pogajanja z Washingtonom. Ker hoče Poincaré to vprašanje čim prej spraviti z dnevnega reda, se bo debata o ratifikaciji washingtonskih pogodb pričela najbrže že 28. oktobra ali najkasneje 4. novembra.

Panevropski kongres

Zaključna seja - Manifest na vse evropske narode - Govor dr. Coudenhove-Kalergija

DUNAJ, 7. Prvi panevropski kongres je ob zaključnem zasedanju sprejel resolucije posameznih komisij. Posebne važnosti so resolucije gospodarske komisije, ki predvidevajo medsebojno ureditev mednarodne trgovine in mednarodnega prometa. V to svrhu naj se pripride trgovske in carinske konference. Obenem se izraža pričakovanje, da se bo Družba narodov pričela baviti z vprašanjem evropske gospodarske in carinske skupnosti. Poseben stalni komite naj ima evidenco in pregled o panevropskih gospodarskih problemih.

Ob zaključnem plenarnem zasedanju je poslal panevropski kongres evropskim narodom poseben manifest, v katerem poziva vse evropske narode, vse evropske vlade in Družbo narodov, da z vsemi silami pospešujejo uresničenje panevropskega programa. Zaključni govor je imel še veliki propagator panevropske misli dr. Choudenhove-Callergij, ki opozarja in ugotavlja, da je vprašanje Panevropske soproženo in da se obeta veliki boji radi panevropske ideje, ker se bodo našle marškatere države, ki bodo zatirale misel panevropske zveze. Po zaključnem govoru dr. Choudenhove-Callergija se je prvi panevropski kongres zaključil.

Bombni atentat

SANTIAGO, 7. V poslopju zavoda za obvezno zavarovanje delavcev je sinoči eksplodirala velika dinamitna bomba. Poslopje se je zrušilo. Domnevajo, da so bombo položili delavci, ker niso zadovoljni z zakonom o obveznem zavarovanju.

Strašna katastrofa v Indiji

Vihar in potres uničila mesto Karaki
Bovanje morskih valov - Poplave - Na tisoče človeških žrtv - Ogromna škoda

PARIZ, 7. Iz Bombaya poročajo, da je hud potres, ki ga je spremljal silovit ciklon, uničil mesto Karaki in vso njegovo okolico. Katastrofa, kakršne ljudje še ne pomnijo v Indiji, je nastopila to noč ob 2.30.

Dvignil se je najprej silen vihar, tekom katerega so močne strele švigale iz temnih oblakov. Strele so uničile mnoga poslopja in povzročile so v muslimanski mešeti požar, ki se je kmalu razširil tudi na bližnje hiše. Ljudje so prestrašeni begali po temnih ulicah, ki jih je od časa do časa osvetljeval blisk. Nekaj hiš se je zrušilo.

Vihar pa je kmalu potihnil in izgledalo je, da ne bo hujšega. Ljudje so se že vračali proti domovom ali pa so hoteli pomagati onim, ki so trpeli radi viharja. Tedaj pa je začelo grmeti po zemlji; strašno, tajnstveno bobnanje je naznanjalo potres. In res so temu bobnanju kmalu sledili neverjetno močni potresni sunki, ki so se ponavljali celo uro.

V kratkem času je bilo vse uničeno. Zalosten je bil pogled na mesto, ki ga je potres izpremenil v kup kadečih se razvalin. Na mnogih krajih je bil namreč izbruhnil ogenj in gorelo je tudi obsežno skladišče bencina, ki se je nahajalo v pristanišču.

Medtem ko je na suhem vršil potres svoje uničujoče delo, je vihar divjal na morju. Mogočni valovi so poplavliali obrežje in več velikih ladij je morje vrglo na suho.

Do sedaj ni bilo še mogoče prešteti koliko človeških žrtv je katastrofa zahtevala. Računajo pa, da je kakih tisoč oseb prišlo ob življenje, ranjenih pa je na tisoče. Škodo cenijo na 200 milijonov angleških funtov sterlingov (približno 25 milijard lir).

Katastrofa ni zadela samo mesta Karaki, pač pa tudi vso okolico. Reka Indus je prestopila bregove in voda je poplavlila obširna polja. Mnogo vasi so popolnoma pod vodo. Indus prenaša proti morju cele gore ruševin, mnogo človeških trupel in živali.

Železniška postaja v Karakiju je izginila v globoko brezno, katero je odprl potres. Lokomotive, ki so se nahajale na tračnicah, je potres vrgel daleč stran od železniške proge.

General von Seeckt odstopil

BERLIN, 7. Poveljnik državne brambe (Reichswehr) gen. von Seeckt je včeraj podal demisijsko. Pred par tedni so namreč republikanski listi v Nemčiji zagagnali velik hrup, češ da služi nemški Kronprinz kot častnik v državni brambi. Kakor se je sedaj dogajalo, je sprejel Vilhelmovemu sinu v državno brambo gen. von Seeckt. To je povzročilo njegovo demisijsko.

Nemška komisija za zunanje zadeve

Proučuje francosko-nemške odnose
BERLIN, 7. Danes se je sestala komisija za zunanje zadeve, ki se bo pečala z raznimi vprašanji. Proučila bo predvsem položaj, ki je nastal po vstopu Nemčije v Družbo narodov, razgovore v Thoiryju in incidente v Gernersheimu in drugod.

Seje so se udeležili razni člani nemške vlade, med njimi tudi zunanji minister dr. Stresemann, ki je podal referat o pogajanjih v Ženevi in o razgovorih z Briandom. Povdarjal je, da bo mogoče razpravljati o vprašanjih finančne in gospodarske narave, vprašanjih, ki so bila tudi predmet razgovorov v Ženevi in v Thoiryju, šele tedaj, ko bodo pogajanja, ki so sedaj v teku, že v zadostni meri pripravila teren. To pa se bo zgodilo najbrže prav kmalu.

Komisija za zunanje zadeve bo sredi oktobra imela izredno sejo.

Poostreitev angleške rudarske stavke

LONDON, 7. Konferenca zastopnikov stavkajočih rudarjev, ki se je sestala danes popoldne, je odločno zavrnila vladne predloge za poravnava spora. Delegati so sklenili, da morajo zapustiti delo vsi oni rudarji, ki so do sedaj skrbeli za varnost rudnikov.

ODPUST DVEH SLOVENSKEH PROPE-SORJEV

Gg. Hvala Marija in Bekar Milan, profesorja na tolminskem učiteljsku, sta prejela odpustnico s takojšnjo veljavo brez motivacije in brez pravice uveljaviti kak rekurz. Omenjena gg. sta zapustila Tolmin, kjer sta poučevala več let in bila dobri učni moči.

Naročalte in širite

„EDINOST“

DNEVNE VESTI

Trgovinska univerza v Trstu

Vpisovanje za akademsko leto 1926/27 na trgovinske univerze v Trstu traja od 1. avgusta do 5. novembra t. l.

Na trgovinsko univerzo se lahko vpišejo oni mladeniči, ki so dosegli maturo na klasičnem ali znanstvenem liceju, ali usposobljenosti izpit na tehničnem ali trgovinskem zavodu ali odpustnico kakšnega navtičnega zavoda.

Prošnje za imatrikulacijo naj se pišejo na kolkovanem papirju za 2 liri in se morajo nasloviti na rektorja. V prošnji je treba navesti: ime, priimek, ime očeta, rojstni kraj, bivališče družine in jezike, ki si jih dijak izbere kot obvezne predmete. Prošnji naj se priloži: ena fotografija, krstni list, učno spričevalo, potrdilo o istosti s fotografijo in pobotnica o plačilu imatrikulacijske pristojbine, prvega obroka vpisnine in prvega obroka dodatne pristojbine za posebne izpite in 10 lir za izkaznico in indeks. Razen te poslednje pristojbine (10 lir), ki se plača pri tajništvu univerze, je treba plačati vse ostale pristojbine pri zavodu «Cassa di Risparmio Triestina».

Prosimci, ki imajo doseči maturo v jeseni, se dovoljuje, da priložijo namesto zrednega spričevala tozadevno potrdilo. To potrdilo pa se mora tekom šolskega leta nadomestiti z izvirnim spričevalom, katero se v nobenem slučaju ne vrne pred koncem tečaja. Prošnja za vpis se mora vrožiti na kolkovanem papirju za 2 liri najkasneje do 5. novembra in mora biti opremljena s pobotnico o plačilu prvega obroka letne vpisnine in prvega obroka letne dodatne pristojbine za posebne izpite.

Sprejemajo se kot dijaki tudi oni mladeniči — italijanski državljani in inozemci, ki so dosegli kako srednjo šolo v inozemstvu ter imajo pravico do vstopa na vseučilišče v dotični državi. Dalje tudi dijaki, ki so dosegli odpustnico kakšne italijanske srednje šole v inozemstvu, če se spoznajo, za sposobne, da lahko z uspehom sledijo pouku. Njihove prošnje za imatrikulacijo morajo biti opremljene še s podrobnim opisom in dokumentacijo študija, ki so jih končali, in izpričevala, ki so jih dobili v inozemstvu. Prošnji lahko priložijo tudi kakorkoli drugo listino, ki mislijo da jim bo koristna. Listine, ki so izdane v inozemstvu, morajo biti overovljene od italijanskega konzulata, vidimirane od italijanskega ministrstva za zunanje stvari ter prepečene od kakšnega registrskega urada Italije.

Vsi dokumenti, ki so sestavljeni v neitalijanskih jezikih, se morajo predložiti s priloženimi italijanskimi prevodi, ki mora biti overovljeni.

Doktorji drugih univerz ali univerzitetnih zavodov Italije se lahko vpišejo v drugi tečaj, toda morajo delati izpit iz vseh onih predmetov, ki jih v teku svojih študij niso študirali.

Dijaki kr. višjih trgovinskih zavodov Italije in univerze «Bocconi» v Milanu lahko prestopijo na tržaško univerzo do 31. decembra, če dobijo izpisnico omenjenih šol.

Imatrikulacija in vpis na kr. univerzi daje pravico do odgovoditve vojaške službe do 26. leta starosti.

Šolnine so sledeče:

Imatrikulacija L 150, letna vpisnina 450, dodatna pristojbina za posebne izpite 150, dodatna pristojbina za ponavljalne izpite 20, za doktorat 150, za diplomu 75, za posebne tečaje 200, za izpite posebnih tečajev 50.

Nepremožni dijaki I. tečaja, ki imajo v spričevalih povprečen red $\frac{1}{2}$ ali temu enakovreden, red, se lahko oprostiti vseh pristojbin. Ako pa imajo povprečen red $\frac{1}{3}$, se lahko oprostiti na polovico. Istotako se pod istimi pogoji oprostiti doktorji drugih fakultet, ki stopijo na trgovinsko univerzo. V ostalih tečajih (II., III. in IV.) se študent oprosti celotno, če je dosegel pri izpitih povprečen uspeh $\frac{1}{2}$ in ni bil uspeh pri nobenem posameznem izpitu pod $\frac{1}{3}$, a polovično, če je dosegel vsaj $\frac{1}{4}$ pri vsakem izpitu. Lahko se dovoli tudi oprostitve od pristojbin za doktorat — celotno ali polovično — če je študent dosegel zadnje leto enak uspeh, kakršni se je zahteval za prejšnja leta.

Prošnja za oprostitve šolnine se mora napraviti na kolkovanem papirju za 2 liri ter ji priložiti potrdilo županstva in finančnega agenta o premoženjskem stanju prošilčeve družine. Prošnja naj se naslovi na rektorja.

Inozemski študenti, katerih družine bivajo v inozemstvu, plačajo le polovično šolnino.

Zamujane mature

Poročajo nam:

Kakor lani tudi letos par dijakov ni bilo pravočasno obveščenih o zasedanju komisij za zrelostne izpite.

Letos na tak način prišlo ob maturo tri dijakine tolminskega učiteljskega v jesenskem izpitnem zasedanju. Kdor zamudi določeni rok, se smatra za neprijavljenega, torej da je prostovoljno odstopil od izpita. Če je zasedanje še za druge šole, mu je dana možnost, da se tam prijavi. Po zaključni konferenci za vse šole, ki spadajo v krog ene in iste izpraševalne komisije, ni več mogoče napraviti izpita. Dana je edina možnost, da se prihodnje leto zgleda k zrelostnim izpitom. Polagati mora vso maturo še enkrat.

Toliko sporočamo v znanje tudi onim trem kandidatkinjam tolminskega učiteljskega. Obenem pa moramo opozoriti naše dijakke, da nehamo s takimi neprevidnostmi. Če ni gotovosti, da se zve za določeni rok, je bolje potpeti v kraju šole ter potrošiti onih par lir več, ki se izdajo za pardnevno stanovanje in hrano v tujem kraju, kot pa tvegati celoletni študij.

Opozorili pa bi na to tudi posamezna ravnanstva šol, da javijo večkrat tudi v našem časopisu posamezne datume izpitov, ker so pač časopis najpripravnejše informativno sredstvo.

Uporabljanje nedolnih otrok in žensk za dela po tovarnah

Opozarjamo vse prizadete, da so stopile v veljavo s 7. septembra določbe o uporabljanju otrok in žensk pri delih po tovarnah in industrijskih podjetjih.

Tozadevni predpisi se nahajajo v zakonu od 10. novembra 1907, št. 818 v zakonu od 28. januarja 1913, št. 886, v namestniškem odloku od 6. avgusta 1916, št. 1136, v kr. odloku od 15. marca 1923, št. 748 in v ministrski okrožnici št. 5 od 11. maja 1923. Opozarja se posebej na določbe, ki se tičejo delavske knjižice in naznaitne delavcev. Dečki, ki so končali šolo, a niso še dovršili 15. leta, in ženske, ki niso dovršile 21. leta starosti, se ne smejo sprejemati v tovarne in podjetja, označena v navedenih zakonih brez delavske knjižice, ki se jim izda na podlagi uradnega zdravniškega pregleda.

V Trstu se vršijo taki pregledi v občinskem zdravstvenem uradu vsak dan od 11. do 12. ure (ul. R. Pitteri 2, I.) brezplačno in brezplačno se izdajajo tudi delavske knjižice. Mladolletne ženske morajo priti kakor otroci v spremstvu očeta ali varuha ali onega, ki ima nad njimi očetovsko oblast, in poleg tega še kakšne sorodnice ali kakšne druge ženske svojega zaupanja. Kdor uporablja ženske kakorkoli starosti in otroke pod 15. letom na delih, označenih v gori omenjenih zakonih, jih mora naznaititi kr. prefekturi. Obrazci za te naznaititve se dobijo vsak dan pri občinskem zdravstvenem uradu.

CVETKA NA GROB

Prejeli smo sledeče posvetilo:

Fanci Jurčec smo spoznali v času, ko je zahajala v tukajšnje šole Notre Dame de Sion pred dvema letoma. Prihajala je v spremstvu tete g. Knežič in sestrične Ljube na vsako našo prireditve, kjer je s svojo prirojenjo prijaznostjo in ljubeznivostjo vedno mnogo pripomogla k dobremu uspehu. Zнала si je pridobiti velik krog prijateljev in znancev. Vsem nam lela, toda nismo mislili, da bo tako hudo z njo. Prav iskreno smo ji želeli, da okreva ter da se povrne med nas. Toda kruta usoda je hotela drugače. Z njo smo zgubili enega med najplemenitejšimi cveti z vrst našega ženskega naraščaja. Posebno jo je dičila njena priprostost, kar se dandanes le redko najde. Kljub svojemu položaju, je bila vedno prikladna v naši družbi. Naj ji bo domača zemlja lahka, hranila jo bomo vedno v dobrem spominu.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

7. 10. 1926.

Nič novega. Trg gre svojo pot brez sprememb. Kupčije navadne, brez pravega konkurenčnega boja.

Krompirja malo. Nekoliko več zelja. Sadje mirno. Nekaj živahnega kupčija s češnjami, ker kupujejo še privatniki. Fiže stalne.

Cene na današnjem trgu:
Zelenjava: Radič 200—400; pesa rudača 80—100; korenje 70—100; malinace 200 do 260; paprika 180—250; krompir 45—60; šelen 160—240; zelje belo 80—120; karfioli 80—100; vrzote 80—100; fižol v stročju 220 do 300; fižol na stročju za luščenje 200—300; fižol nov 240—280; čebula 40—80; česen 200 do 250.

Sadje: Češnje 70—100; bruske 200—580; fiže 60—100; hruške 160—360; jabolka 60 do 180; grozdje 200—360; limone 28 do 40 L za zabojo.

TELESNA VZGOJA

SPORT

Sportno društvo «Adria»

Danes v običajnih prostorih važen članski sestanek. Pričetek točno ob osmih in pol. Posebno se priporoča nogometašem, da ne manjkajo na sestanku.

V torek sestanek tehničnih komisij. Kraj bo javljen. — Vodja.

S. K. Jadran, Herpelje-Kozina - M. D. Sv. Ivan
V nedeljo 10. t. m. se odigra v Herpeljah-Kozini prijateljska nogometna tekma. To velja kot direktno obvestilo Jadranu. — M. D. Sv. Ivan.

S. K. «Concordia», Škedenj

M. D. Sv. Ivan Vam tem potom javlja, da se v nedeljo prijavljena nogometna tekma z Vami ne bo igrala. Odgovor piemeno. — Radi nadaljnega srečanja se dogovorimo. — M. D. Sv. Ivan.

HAZENA

S. D. Adria, Trst - S. K. Mura, Murka Sabota 8:20
Hazena S. D. Adria je bila v nedeljo dne 3. t. m. gost S. K. Mure v Murki Saboti in je ob tej priliki doživela svoj prvi občutni poraz, ki je bil za druge strani popolnoma opravičen. Neuspeh naših vrh Adria je pripisovali v prvi vrsti utrujenosti istih, ki so po 22-urnem potovanju in le polurnem počitku nastopili tekmo na z visoko travo zaraščenem igrišču, ki je mnogo oviralo g. Adria.

Sodeloval je pri porazu tudi sodnik, ki je priznal «Muri» 4 nepravilno zabite goale, ter prisodil proti Adriji dve neopravičeni petmetrovki. Poleg tega je obdvisno, katerega se je zbralo precejšnje število, z glasnim vzklikanjem podpiralo lastno družino, medtem ko so se takozvani «drukari» skoro surovo vedli napram družini Adria.

Tekma se je odigrala v najostrejšem tempu. Prvi polčas je bil odigran s premočjo Mure, v drugem pa je vladala Adria. Adria je vključil utrujenosti, ki jo je od nje zahtevala enodnevna vožnja, odigrala eno najboljših tekem, ni pa mogla biti kos četi S. K. Mure, prvaku mariborske oblasti. Družina Mure razpolaga z izborno napadalno vrsto, ki se odlikuje posebno s svojimi nizkimi in neubranljivimi streli na goal, ter z neprodno obrambo, katere glavna oja je branilka, igralca državne reprezentance. Sodnik gospod Peček iz Murske Sobotice.

Goale so zabile za S. K. Muro: Kardoseva 11, Janoseva 9, za S. D. Adrio: Zlobec 1 6, Vilma 1, Kocijancič 11 1.

Ceti: S. K. Mura: Socič, Györy, Nemes, Lufar, Janos, Kardos, Peček.

S. D. Adria: Milly, Kocijancič 1, Zlobec 11, Kocijancič 11, Kocijancič 1, Zlobec 1, Vilma. — K. L.

Iz tržaškega življenja

Tatvina 49.999 Hr.

V ulici Crosada št. 9 sta stanovala svoj čas v eni in isti sobi neki Izak Mieli in Bruno Palombini. Mieli se je pečal s tiho-tapstvom, kar mu je v kratkem času do drugih 40.000 lir je pa spravi oziroma skrli nakupil razne obleke in druge potrebščine; drugo 40.000 lir je pa spravi, oziroma skrli v posteljo. Pred par tedni ga je policija

zasačila pri njegovi obrti in ga zaprla. Med tem časom je pa njegov sostanovalec Palombini doma prebrskal vse kote in kraje, dokler ni našel Izakovih prihrankov in si jih prisvojil. Včeraj je prišel Izak iz zapore in njegova prva skrb je bila, da je šel na ravnost k postelji, da bi videl zopet svoj denar. Toda ni se malo začudil, ko ga ni bilo seveda več. Poleg tega je ugotovil, da mu je zmanjkalo še par oblek in nekaj raznovrstnega perila. Kdo drugi — si je mislil Izak — mu je mogel odnesti vse njegovo premoženje, nego Palombini. Šel je na policijo in ga naznanil. Policija se je takoj podala na delo in ga v teku par ur zalotila v neki čedni gostilni, kjer je prav dobro jedel in pil. Moč je bil aretiran, peljan na policijo, kjer so ga zasilili. Trdi da je nedolžen. Pri njem niso našli ukradenega denarja. Preiskave se nadaljujejo in policija je že na pravem sledu.

Tatovi v stanovanju

Včeraj pri belem dnevu, ko ni bilo nikogar doma, so odprli neznan zlikovec s ponarejenimi ključi stanovanje Marije Hering v ulici Cavana in se obložili z raznovrstnim perilom v vrednosti 300 lir. Lastnica je naznanila dogodek oblasti.

Pretep na ulici

V ulici Sanità je bil včeraj zjutraj tak vik in krik, da so ljudje prihiti iz vseh krajev skupaj. Dva tečaja, in sicer 55-letni Ivan Defar, stanujoči v ulici Commerciali, in 50-letni Karel Legat, stanujoči v ulici Ruggero Manna, oba precej močno vinjena, sta si kar na sredi ceste povedala take, da nimajo nikjer svojega mesta. Nazadnje sta se pa začela med krikom še tepsti. Tisti, ki jih je največ dobil, je bil Defar in je moral na rešilno postajo, med tem ko je šel Legat domov spat in si zdraviti mačka.

Tržaško sodišče

Ker ni mogel plačati 2470 L

Trgovec Arrigo Comar se je včeraj moral zagovarjati pred tržaškim sodiščem, ker obtožen neopravičene prilastitve zneska lir 2470 kot preostanek dolga na škodo trgovca Asquini Ivanu.

Obtoženec se zagovarja s slabim stanjem trgovine, ki mu ni dovoljevala niti prehraniti pošteno njegovo številno družino. Ne smatra sodnega postopanja za upravičeno, kajti Asquini ima v rokah zadolžnico za omenjeni znesek, izstavljenjo od njega pred naznaititvijo. Omenja, da je plačal 2000 lir na račun dolga z beneškimi vojnodškodninakimi obveznicami, kar naj bo dokaz, da je imel vso dobro voljo poravnati zastanek, a mu to ni bilo mogoče. Blago je dobival od Asquini v komisijsko prodajo in isto da je bilo slabo, takozvani «skarti».

Asquini oporeka vsem tem izjavam in trdi, da se je Comar celo združil z nekim Beltrame, da razproda nabavljeno blago, ne da bi poskrbel plačila. Pravi, da je večkrat Comar zaprl trgovino.

Branitelj odvneti Kesich, ki prosi sodnika, naj onkrat za vselej pokažejo ljudem, da stvari ki spadajo v sodišče za civilne zadeve, ne vličejo pred kazensko, in zahteva oprostitno razsodbo, ker Comarjevo dejanje ne tvori prestopka.

Comar Arrigo je bil obsojen na enajst mesecev in 20 dni zapore ter 118 lir globe, odpuščene z zadnjim kraljevim indultom.

Vesti z Gorškega

Goriške mestne vesti

GORIŠKO GLEDIŠČE

Jutri ob 20.30 in v nedeljo ob 15.30 uri se uprizeri prvič v Gorici Cankarjev «Hlapec Jernej», drama v devetih slikah. Zanimanje med našim občinstvom za te predstave je veliko in uprizoritve bodo sprejete z največjim zadovoljenjem tudi radi tega, da se odvijata sezona zopet z našim Cankarjem, ki ga je naše občinstvo že v pretekli sezoni dobro spoznalo in nad vse vžljubilo. «Hlapec Jernej» v Skrbinkovi dramatisaciji bo zopet korak k še popolnejšemu poznavanju našega Cankarja.

Opozarja se, da se bodo predstave pričele z največjo točnostjo, kar naj blagovolji cenj. občinstvo upoštevati. Režijo vodi Košuta.

Poclovitni vočer Adria.

Teško je pisati poročilo o prireditvah, ki ne uspejo, ki razočarajo pričakovanje obiskovalcev.

Vse je bilo namreč ta večer reducirano. Predvsem obisk občinstva v silno reduciranim številu. Potem program, dalje bufet brez pijače iz bližnjih Goric, ter končno tudi prosta zabava po oficijelnem programu, vse to je bilo reducirano.

Iz mnogostevnih ocen občinstva smo razbrali, da je ono silno naveličano raznih monologov, recitacij, ali pa zgolj dia-

PODLISTEK

JULES VERNE: (131)

Skrivnostni otok

— Potem bi bilo bolje, je dejal Harbert, če bi zasidrali ladjó pred granitno hišo?

— Da in ne, je odgovoril Pencroff, toda bolje da ne. Ustje Hvale ne nujja primerne mesta za ladjó; voda je tam preveč nemirna.

Toda če bi jo potegnili na pesek, v bližino kaminov?

— To bi bilo bolj na mestu, je odgovoril Pencroff. Toda za časa naše daljše odsotnosti od granitne hiše, smatram, da je Bonaventura tu bolj na varnem. Sploh pa jo pustimo v pristanu, dokler ne očistimo otoka onih lopovov.

Jaz sem popolnoma tega mnenja, je rekel poročevalec. Posebno o slabih vremeni je tu bolj shranjena kakor ob ustju Hvale.

— Toda če jo kajzenjci ponovno obiščejo? je vprašal Harbert.

— Eh sinko, je odvrnil Pencroff, če bi je tu ne našli, bi šli takoj ponjo do granitne hiše in za naše odsotnosti bi se ne moteno polastili. Zato sem iste misli kakor gospod Spilett, da jo pustimo mirne duše

logov. Sicer je to pa pri vseh publikah tega sveta. Taka hrana je neprebavljiva za količnik široko publiko in jo je mogoča dati le v silno majhnih dozah. Bregant njegov sijajni glasovni organ ni ne koristi, kar se mu po večini vseh razgubi neke, posebno v niskih legah. Občinstvo ga po večini ne razume. Je to njegova stalna napaka. Sploh pa nastopata on in Gomišek z nako vstrajno enoličnostjo preveč v pridigarskih ulogah, preveč dolgega govorjenja in raznega dušnega razglabljanja. Sta oba dobri moči, toda goriško publiko že utrujata. Še preveč ponavljata.

Duet Primožičeve in Bizailov je bila težka stvar, prelepa. Sta ga tudi prepela, čeprav se je poznalo, da ga nista dovolj skupaj naštirala. Bizail napreduje v svojem glasu, je pa nebrzdán, ne pozna tempa in mu je potrebna dosti dosti tehničnega študija. Azmanova je pa s svojim glasom pridobila poslušalstvo. Nekoliko boječa, pa malce šibka.

Tisto, kar bi moral biti neke vrste ples na odru, pa ne zasluži opombe in bi prav lahko izostalo.

Novost za Gorico je bil biljanski orkester. Je prav dober in dobro izšolan. Za solonski orkester na lok mu manjka pa še precej instrumentov. Boljši je bil v komadnih šeststavljenih drugod kot pa v lastnih. Dopadel je vsem in je bilo splošno mnenje, da ga drugod na deliti ni nikjer boljše.

Nad celim večerom je ležalo zadržano ozračje omejitve in nesrečno izbranega programa.

Velikodušen dar

Znana, najstarejša urarska tvrdka v Gorici, g. Jakoba Suligova in Gosposki ulici je darovala goriškemu pokrajinskemu odboru Sportnega Udruga prelepo, dragoceno kupo, katera bo pripadla dotičnemu nogometnemu moštvi ki bo izšlo kot prvak iz medsebojnih tekem goriških nogometnih čet.

Radi tako dragocene premije je nastalo med vsemi goriškimi športniki napeto zanimanje za bližnje predstojete tokine.

Nezgode na delu

Blizu severne postaje grade nov predor pod in skoz Kostanjevico. Predvčerajšnjim je padel petdesetletni mur delavcu Mihaelu Feresina večji kamen na glavo. Zeleni križ, ki se je telefonično poklical na mesto nezgode, je odpeljal ponesrečenca v občinsko bolnišnico, kjer so ugotovili zdravniki več večjih in manjših ran na glavi.

Delovanje goriških mestnih ročarjev

V drugi polovici minulega meseca so se ogloбили radi raznih prestopkov mnogih, in sicer: 19 kolesarjev, ker so vozili po poteh za pešce, 12 kolesarjev, ker niso imeli vzorca, 30 kolesarjev brez svetilke, 9 šoferjev radi prenatrge vožnje, 25 voznikov brez predpisane tablice, 10 oseb, ki so vozile pse brez nagobčnika, 32 oseb se je pregrešilo proti mestnim cestnim predpisom, 11 jih je prepoznalo zaprlo svoje trgovine, 10 je pustilo živali na cesti brez nadzorstva, 8 ni bilo opremljeno razstavljenega blaga z lističi, naznanjajočimi ceno. Skupaj 168 oseb.

BILJE

Odločitev kmetijsko-poučnega izeta. Radi slabih cestnih razmer se znenkrat ne more vršiti kmetijsko-poučni izlet po Krasi in braniški dolini, ki je bil določen na 10. oktobra. Kadar se bo ta izlet mogel vršiti, bomo to sporočili potem časopisja.

IZ TOLMINSKEGA OKRAJA

Križev postav

S postavu je bilo določeno, da se uvede v vseh razredih ljudske šole italijanščina kot učni jezik. Le v 5. razredu bi morala ostati še letos slovenščina kot predmet. Na podlagi navodil šolskega nadzornika so posamezni didaktični ravnatelji kar na svojo pest iztisnili iz šolskih urnikov slovenščino za peti razred, kjer bi morala na podlagi postavbe ostati še tekoče šolsko leto 1926-1927.

VRHOVLJE (Kojko)

7. oktobra 1926.

Nocoj je zgorelo posestvo Krištančič Antona na Vrhovlju. Zgorelo je vse v hiši in gospodarstvu so komaj rešili go-lo življenje. Ogenj, ki je bruhal iz hiše, so videli po vsej dolini in mnogi so pritekli gasiti. Toda bilo je prepozno. Lahke veter je razpihal ogenj po vsem razsežnem poslopju. Danes zjutraj je bilo le še kup ožganega lesa in pepela.

ADJOVEČINA

Vpisovanje

Vpisovanje v tukajšnje obrtno nadljevno šolo se bo vršilo v nedeljo dne 10. t. m. od 8.—10. ure ter v ponedeljek 11. t. m. od 18.—19. ure. Redni pouk se prične v petek dne 15. t. m. — Vodstvo.

MIREN

Josip Grill, šest in štiridesetleten delavec, si je služil vsakdanji kruh s pobiranjem preostalega vojnega materijala. To pot je bil zaposlen v bližini Tržiča. Nobeden ne ve, kako se je zgodilo, nenadoma se je razpočila granata in Grila težko ranila. Ranjenec je bil takoj prepeljan v tržaško bolnišnico, kjer je pa po izredno hudih bolečinah umrl. Dobljene rane so bile smrtno in ni bilo več nobene pomoči zanj. Včeraj v četrtki se je pripeljal na naše domače pokopališče. Domača godba je spremila pokojnega k zadnjemu počitku in obilo ljudstva se je udeležilo pogreba. Pokojni Grill zapuščal ženo, več otrok, mater in očeta, bil je blaga duša, če je le mogel, je napravil dobro, vsakemu je rad pomagal, vsakemu rad svetoval. Bil je tudi občinski svetovalec. Naj mu bo lahka domača gruda! Težak in nevaren je posel, ki so si ga nekateri izbrali, da zamorejo družino in sebe v teh težkih časih brezposelnosti, draginje in bede preživljati!

BORZNA POROČILA

Amsterdam 1020, Belgija 71, Francija 75, London 125.75, New York 25.90, Španija 835, Svica 500, Atene 30.50, Berlin 615, Bukarešt 13, Praga 77.10, Ogrska 0.0360, Dunaj 365, Zagreb 46.10.

Uradna cena zlata (6. 9.) 510.77.
Vojnodškodninske obveznice 65.15.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1511)

VDOVEC, gostilničar, premožen, brez otrok, želi znanja z gospodsko do 36 let staro. Ponudbe pod «Zemljo» na upravnistvo. 1556

BABICA, diplomirana, govori slovensko, sprejema noseče. Madona del Mare 19, II. 1557

IZ NARINA do St. Petra se je zgubila moška ura z verzično in privescem-svinčnikom. Pošten najdišelj naj prinese v župnišče v St. Petru, za kar dobi nagrado L 100.— 1558

SMILAJOD (Trpški eok), izborno sredstvo proti arteriosklerozni revmatizmu, tečkomu dihanja, kašlju in kataru, uspešno čistilno sredstvo, posebno priporočljivo za osebe, stare nad 50